

24.4.2018

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSEN VALMISTELUN ORGANISOINTI**Asettaminen**

Ympäristöministeriö on tänään asettanut maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän ja työryhmän. Valmistelun organisointiin liittyvän sidosryhmäforumin asettaminen tehdään eri päätöksellä myöhemmin.

Toimikausi

1.5.2018 – 31.12.2021

Tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja -asetus (895/1999) tulivat voimaan vuoden 2000 alussa. Sen jälkeen lakiin on tehty lukuisia muutoksia ja lisäyksiä. Viimeisimpiä merkittäviä muutoksia ovat olleet maakuntakaavojen vahvistamisvelvollisuuden poistaminen ja poikkeamisvallan siirtäminen kokonaisuudessaan kuntiin keväällä 2016 sekä kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittamiseen liittyvät muutokset keväällä 2017. Rakentamisen ohjauksen kannalta tärkeimmät muutokset ovat olleet olennaisiin teknisiin vaatimuksiin ja niiden asetuksenantovaltuuksiin liittyvät muutokset 2013 ja 2017 sekä pätevyysvaatimuksia koskeva muutos 2014. Monia maankäyttö- ja rakennuslain alkuperäisiä sisällöllisiä tavoitteita voidaan pitää edelleen ajanmukaisina. Lain rakenne ja selkeys ovat kuitenkin kärsineet lukuisissa yksittäisiin näkökulmiin keskittyneissä uudistuksissa.

Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain voimassa olon aikana ja myös näköpiirissä oleva kehitys haastaa uusiin toimiin. Tällaisia ilmiöitä ovat mm. ilmasto- ja energiakysymykset, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen, liikkumisen murros, digitalisaatio ja muutokset hallintorakenteissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi alueidenkäyttöön ja rakentamiseen vaikuttavat monet muut lait. Eri säädösten rooli tässä kokonaisuudessa kaipaa kirkastamista. EU:n lainsäädäntö vaikuttaa merkittävästi rakentamisen ohjaukseen erityisesti energiatehokkuuden ja rakennustuotteiden kelpoisuuden osoittamisen osalta. Lainsäädännön kehittämiseksi luovat puitteita myös kansainväliset sopimukset, joihin liittyy merkittäviä alueidenkäytöllisiä ulottuvuuksia. Näistä tuorein on Pariisin ilmastopöytäkirja.

Tavoite

Tavoitteena on uudistaa maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen siten, että uudistuksessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamista koskevaa ohjausjärjestelmää sekä selkeyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtäviä.

Tehtävä

Tehtävänä on valmistella ehdotus uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi hallituksen esityksen muotoon.

Parlamentaarisen seurantaryhmän tehtävänä on tukea lakiuudistusta, ottaa kantaa lakiuudistuksen päälinjauksiin, arvioida maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelutyötä, edistää uudistusta palvelevaa vuorovaikutusta erityisesti poliittisten toimijoiden kesken sekä osallistua asiaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Työryhmän tehtävänä on valmistella parlamentaarisen seurantaryhmän linjausten pohjalta ehdotus uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi. Työryhmä vastaa lakivalmistelun osa-alueiden yhteensovittamisesta ja aikataulutuksesta, vaikutusten arvioinnista, sidosryhmäyhteistyöstä sekä koordinoi asetettavien valmistelujaostojen työtä. Työryhmä nimeää valmistelujaosten jäsenet ja pysyvät asiantuntijat jaostojen työn alkaessa. Se voi nimetä työn aikana uusia valmistelujaostoja ja kutsua pysyviä asiantuntijoita eri valmistelujaostoihin sekä tarvittaessa täydentää sidosryhmäforumin kokoonpanoa. Asiantuntijoita nimettäessä otetaan erityisesti huomioon sidosryhmäforumissa oleva asiantuntemus.

Valmistelujaostot nimetään työn alkaessa alueidenkäyttöä, rakentamista, vuorovaikutusta, kaavojen toteuttamista ja kiinteistönmuodostusta, digitalisaatiota sekä lakien välisiä rajapintoja koskevien asiakokonaisuuksien valmisteluun. Valmistelujaostojen työ tapahtuu vuorovaikutteisesti sidosryhmäforumin ja muiden sidosryhmien kanssa.

Valmistelutyö sisältää vaikutusten arviointia sekä arviointia eri vaihtoehtojen välillä. Työssä arvioidaan myös, millaisia hyötyjä ja haittoja olisi lain sisällön jakamisesta kahteen eri lakiin. Työssä kiinnitetään erityistä huomiota säädösten vaikutuksiin

- alueiden elinvoimaan sekä kestävän kehityksen ja hyvän elin- ja toimintaympäristön edellytyksiin;
- rakentamisen laatua tukeviin vastuusuhteisiin ja rakentamisen viranomaisohjauksen kehittämiseen;
- osallistumismahdollisuuksien kannalta tarpeellisen vuorovaikutuksen turvaamiseen;
- muun lainsäädännön rajapintoihin ja niistä johtuviin kehittämistarpeisiin;
- Suomen Euroopan Unionin jäsenyyden velvoitteiden ja kansainvälisten sitoumusten toteutumiseen.

Sidosryhmäforumin tehtävänä on varmistaa monipuolisen vuorovaikutuksen toteutuminen uudistusta valmisteltaessa lain täytäntöönpanijoiden, soveltajin ja muiden sidosryhmien kesken. Sen asiantuntemusta hyödynnetään työryhmän ja sen valmistelujaostojen työssä mm. kutsuseminaarien ja työpajojen, sähköisten kanavien ja yhteiskehittämisen keinoin.

Organisointi

Parlamentaarinen seurantaryhmä

Eduskunnassa edustettuina olevien puolueiden edustajista koostuvan seurantaryhmän puheenjohtajana toimii asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja varapuheenjohtajana kansliapäällikkö Hannele Pokka ympäristöministeriöstä.

Jäsenet (suluissa varajäsenet):

Suomen Keskusta:

Kansanedustaja Juha Pylväs (kansanedustaja Eeva-Maria Maijala)

Kansallinen Kokoomus:

Kansanedustaja Sari Multala (kansanedustaja Sinuhe Wallinheimo)

Suomen Sosialidemokraattinen puolue:

Kansanedustaja Riitta Myller (apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä)

Sininen Tulevaisuus:

Kansanedustaja Martti Mölsä (ympäristö- ja luonnonvarapolitiikan asiantuntija Reetta Sorsa)

Perussuomalaiset:

Kansanedustaja Leena Meri (kansanedustaja Jari Ronkainen)

Vihreä liitto:

Kansanedustaja Satu Hassi (kansanedustaja Hanna Halmeenpää)

Vasemmistoliitto:

Kansanedustaja Silvia Modig (kansanedustaja Paavo Arhinmäki)

Svenska folkpartiet:

Kansanedustaja Anders Adlercreutz (kansanedustaja Veronica Rehn-Kivi)

Suomen Kristillisdemokraatit:

Kansanedustaja Antero Laukkanen (kartoittaja Veli-Matti Antila)

Asiantuntijat:

Työryhmän puheenjohtaja ja seurantaryhmän kutsumat muut henkilöt.

Ympäristöministeriön viestinnän edustajalla on oikeus osallistua seurantaryhmän kokouksiin pysyvänä asiantuntijana.

Sihteerit:

Työryhmän sihteerit

Työryhmä

Työryhmän puheenjohtajana toimii osastopäällikkö, ylijohdaja Helena Säteri ympäristöministeriöstä. Työryhmän varapuheenjohtajana toimii sidosryhmäforumin puheenjohtaja, professori Ari Ekroos Aalto-yliopistosta.

Jäsenet:

Ylitarkastaja Eeva Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö

Hallitusneuvos Vilppu Talvitie, maa- ja metsätalousministeriö

Lainsäädäntöneuvos Jari Salila, oikeusministeriö

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Anu Hernesmaa, valtiovarainministeriö

Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö

Ympäristöneuvos Nunu Pesu, ympäristöministeriö

Lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn, ympäristöministeriö

Rakennusneuvos Matti Vatilo, ympäristöministeriö

Kehittämispäällikkö Anne Jarva, Suomen Kuntaliitto

Sihteerit:

Erityisasiantuntija Lauri Jääskeläinen, ympäristöministeriö

Hallitussihteeri Maija Neva, ympäristöministeriö

Hallitussihteeri Mirikka Saarela, ympäristöministeriö

Asiantuntijat:

Työryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi nimetään oikeustieteen tohtori Martti Häkkänen Helsingin yliopistosta ja professori Panu Lehtovuori Tampereen teknillisestä yliopistosta. Työryhmällä on oikeus kutsua työnsä tueksi harkintansa mukaan muitakin asiantuntijoita.

Jaostot:

Työryhmä päättää tarvittavat jaostot ja kutsuu niihin jäsenet.

Kustannukset ja rahoitus

Parlamentaarisen seurantaryhmän, työryhmän ja valmistelujaostojen jäsenet tekevät työnsä ilman erillistä korvausta. Seurantaryhmän, työryhmän, valmistelujaostojen ja sidosryhmäforumin kokous- ja muut kustannukset maksetaan ympäristöministeriön talousarviotililtä 35010101 (toimintamenot).

Elinkeinoministeri

Mika Lintilä

Hallitusneuvos

Liisa Linna-Angelvuori

Jakelu

Parlamentaarisen seurantaryhmän jäsenet ja varajäsenet
Työryhmän ja sihteeristön jäsenet sekä pysyvät asiantuntijat
Ministeriöt (LVM, MMM, OM, STM, VM, YM)
Suomen kuntaliitto